

מראי מקומות - יומא

סז:

ודאי אינם מטמאים בגדים. ולכן פירש שבא למעט אם חלה משלחו שצריך למעט אם עושה שליח אחה, שאין הראשון מטמא בגדים, שהשני הוא העיקר. ועיין שם בהערה שלא פירש בכהן גדול ששלח שליח (ובריטב"א משמע שפירש כן).

ה. קרען והוציא את אמוריהן

מבואר ברש"י שהוא על ידי הכהן גדול. והקשה המקדש דוד (כ"ה, א'), מדוע צריך לזה דוקא כהן גדול. וכתב שהגם שהפשט ונתוח כשרים בזה, מכל מקום עבודה היא, שהרי לעיל (כ"ה) למדו מפסוק שכשרה בזה, ועל כרחק עבודה היא שכשרה בזה, ולכך צריך שתיעשה ביום הכיפורים על ידי הכהן גדול. אבל הקשה, שאם כן מדוע לא מצינו שגם הפשט וניתוח של התמיד צריך הכהן גדול לעשותם, כפי שצריך לעשות את כל עבודות התמיד. וכתב שיתכן לחלק בין עבודת היום, שטעונה כהן גדול מדאורייתא, שאף הנתוח צריך כהן גדול, אבל התמיד שצריך כהן גדול רק מדרבנן, אולי בהפשט וניתוח לא גזרו, והניח בצריך עיון. ובמנחת אברהם (זבחים ח"ג, עמ' קפ"ג) הביא בשם הגרי"ז שבקרבן יש דין הרמה של האימורים מן הבשר, ואין זה רק כדי שיהיו אימורים להקטרה, ולזה צריך כהן גדול, שיקיים מצוה זו של הרמה.

ה. רבי שמעון אומר משיצית האור ברובן

במקדש דוד (כ"ג, ג') דן מנין למד שיעור זה, ולא משמשלה בהן האור, כמו שמצינו במקומות אחרים. וכתב שבשבת (כ) אמרו לגבי מאחיזין את האור במדורת בית המוקד, שצריך שיצית ברובן, כדי שתהא דולקת מאליה ולא יצטרכו עוד להתעסק בהן. ויש לומר שהוא הדין כאן, כיון שכתוב 'והשורף', והיינו כשכלתה עבודתו, אז הוא מטמא בגדים, וכלתה עבודתו כשהצית ברובן, ששוב אינו צריך להתעסק בהן.

ו. משיצית האור ברובן

נסתפק השפת אמת, האם הביאור הוא שכשיוצת ברובן נטמא השורף, או שדוקא כשהשורף מצית האור ברובן, שכך היא המצוה, שיעסוק בשריפה עד שיצית בו הרוב, ואז נטמא השורף, אבל אם אחד שרף ואחד השלים השריפה ברובה, הראשון טהור והשני טמא.

א. לא אמרה תורה שלח לתקלה

הקשה הגבורת ארי (מלואים), איזו תקלה שייך בזה, הרי היה אפשר ללקט האברים לקוברן או לשורפן לאחר יום הכיפורים כמו שעושים בכל איסורי הנאה, ושונה משלוח הקן ומשולחת דמצורע שמשולחים בחיים לכל העולם, ולכך שייך תקלה, אבל בזה שהוא מת איזה תקלה שייך. ותירץ, שפעמים לא מת השעיה וכמבואר בירושלמי שלאחר מיתת שמעון הצדיק היה השעיר בורח למדבר והישמעאלים אוכלים אותו. ומבואר מדברי הגבורת ארי שאף אם נשאר בחיים, מותר אחר כך בהנאה, ואדרבה, רק מכח זה הוכיחו חז"ל שמוותר בהנאה, כיון שלא אמרה התורה לשלח לתקלה.

ובדבר אברהם (ב', ח, ד') הקשה עליו, על פי מה שהוכיח שם שמה שאם לא מת צריך לרדת אחריו ולהמיתו, הוא חלק מעיקר מצות שלוח, שאם לא כן, כיצד הותר ליטול נשמה ביום הכיפורים, אלא על כרחק מעיקר מצות השלוח הוא. ואם כן כיצד יהיה מותר בהנאה אפילו אם לא מת, הרי עדיין לא נגמר השלוח, והרי זה כמו קודם השלוח שאסור בהנאה. וכן כתב בחידושי הגרי"ז (זבחים קי"ג: בשם הגר"ח) לדקדק מדברי הרמב"ם שאסור בהנאה עד שירד וימיתנו, וביאר משום שעד שירד וימיתנו לא נגמרה המצוה, ואינו מותר בהנאה עד שנעשה מצותו. ובמקדש דוד (כ"ה, ו') הקשה להיפך, מדוע הוא אסור בהנאה עד דחייתו לצוק, הלא השילוח אינו טעון בגדי כהונה, ואם כן נאמר שכבר נעשה מצותו קודם השלוח, והניח בצריך עיון.

ב. שמכפר על מעשה עוזה ועזאל

פירש רש"י, מלאכי חבלה וכו', כלומה, מכפר על העריות. והקשה הגבורת ארי (מלואים), מדוע הזכיר דוקא גילוי עריות, הלא שעיר המשתלח מכפר על כל עבירות שבתורה, קלות וחמורות, עשה ולא תעשה, כריתות ומיתות בית דין, והניח בקושיא. והיד דוד כתב, שהתורה באה להשמיענו שמכפר אף על עבירות החמורות כאשר איש, וכל שכן שאר עבירות.

ג. ואין השולח את השולח מטמא בגדים

פירש רש"י, שהם המלוים אותו מירושלים. והקשה השפת אמת, מהי ההוה אמינא, הרי אם אינם נקראים משלחים כלל,